

„Bojovali za nás, my se staráme o ně!“

VETERÁN

5/2014

Zpravodaj projektu ČsOL Péče o válečné veterány

Dukelský průsmyk byl branou ke svobodě

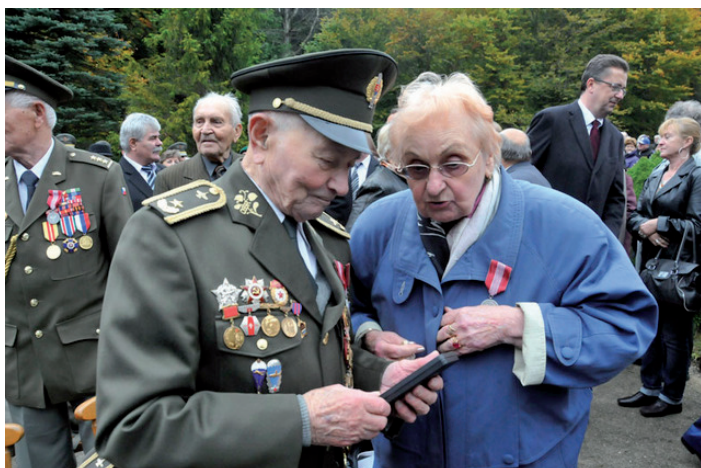

Dne 6. října roku 1944, po urputných a krvavých bojích, přešli přes Duklu vojáci 1. československého armádního sboru a stanuli na půdě své vlasti. Právě události, které se odehrály před sedmdesáti lety, si v místech mnohdy nerovného zápasu připomněli účastníci pietního setkání, mezi nimiž byl také prezident Slovenské republiky Andrej Kiska. Českou delegaci, v níž bylo dvanáct veteránů 2. světové války, vedl předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Jan Hamáček, ministra obrany zastupovali náměstek Jakub Kulhánek a ředitel Sekce plánování a rozvoje schopností MO generál Pavel Adam. Za Československou obec legionářskou se pietních aktů na Dukle a ve Svidníku zúčastnil předseda ČsOL Pavel Budinský.

Většina řečníků po odhalení rekonstruované původní sochy československého vojáka, která opět zdobí památník na Dukle, připomněla skutečnost, že právě v místech velmi těžkých bojů se projevila odvaha a statečnost všech vojáků, kteří zde bojovali s nacistickým nepřítelem. Daň za touhu po svobodě byla velmi krutá. Sbor pod vedením legendárního velitele plukovníka Ludvíka Svobody v konečném součtu evidoval 935 padlých, 756 nezvěstných a 4518 raněných.

„Bylo to velmi kruté, když jsme uvíznuli s naším tankem v rozbahněném terénu a nemohli být mezi prvními, kteří překročili hranici našeho domova,“ vzpomínal na historické okamžiky volyňský Čech, dnes plukovník v. v. Bedřich Opočenský. Prozradil, že vojáci dostali do tanků narychlo namalované malé státní vlaječky a ty potom na rodné půdě zapichovali do země. Mnozí pro ně posvětnou zemi líbali.

Připomínka karpatsko-dukelské operace, která měla za úkol urychleně pomoci Slovenskému národnímu povstání, poté pokračovala v okresním městě Svidník, kde místní lidé velmi vřele přivítali především čestnou občanku města, dceru velitele 1. československého armádního sboru a pozdějšího armádního generála Ludvíka Svobody, Zoe Klusákovou – Svobodovou. Ta, stejně jako další přítomní váleční veteráni – přímí účastníci bojů, obdržela od ministra obrany Slovenské republiky pamětní medaili připomínající 70. výročí od bojů na Dukle.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Na statečné bojovníky od Dukly nesmíme zapomenout

Na ty, kteří se zasloužili o vytouženou svobodu po dlouhých letech 2. světové války a prošli krvavým peklem karpatsko-dukelské operace v roce 1944, vzpomínali v pátek 3. října 2014 účastníci slavnostního setkání. To se uskutečnilo v hlavním sále Ministerstva obrany ČR u příležitosti 70. výročí bojů o Duklu a zorganizovala je Československá obec legionářská.

Setkání přímých účastníků a pamětníků pozdravili náměstek ministra obrany Bohuslav Dvořák, ředitel Sekce plánování a rozvoje schopností MO generál Pavel Adam, náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky generál Zdeněk Jakůbek, předšéfcí obrany a jejich zástupci Slovenska, Ruska a Ukrajiny a další hosté.

„Bylo nám tehdy před sedmdesáti lety kolem dvaceti let, když jsme dobrovolně vstupovali do tvořící se československé jednotky. Karpatsko-dukelská operace začala nezapomenutelnou více než dvouhodinovou dělostřeleckou přípravou,“ zavzpomínal v úvodním slově přímý účastník bojů u Dukly plukovník Bedřich Opočenský. Uvedl, že vojáci šli tehdy do mnohdy nerovných bojů s vidinou, že bojují již na území své vlasti, a jejich statečnost tak nakonec slavila vítězství.

Brigádní generál Pavel Adam připomněl fakt, že vedení operace zkomplikovalo spontánní vypuknutí Slovenského národního povstání v závěru srpna 1944. Velení tehdy zvolilo nejkratší cestu na pomoc povstalcům, která vedla právě přes dobře organizovanou obranu protivníka v průsmyku na Dukle. „Obecně platí, že karpatsko-dukelská operace byla z časového hlediska zahájena ve vojensky nepříznivých podmínkách. Dukla se stala symbolem a dodnes živým důkazem, jak obrovských obětí bylo třeba pro obnovení naší státnosti,“ konstatoval generál Adam.

Text a foto: Miroslav Šindelář

K uctění památky odbojářů

V sobotu 19. července 2014 proběhl v obci Koníkov již 3. ročník společensko-sportovní akce k uctění památky odbojářů, kteří se zúčastnili boje proti německému nacizmu. Akcí pořádala obec Věcov, okr. výbor ČSBS Žďár nad Sázavou a válečný veterán Oldřich Zelený.

Společenskou část akce zahájil syn pana Zeleného na vrchu Metodka u památníku padlých účastníků odboje. Přivítal čestné hosty – prvního náměstků hejtmána Kraje Vysočina Vladimíra Novotného, starostu obce Věcov Zdeňka Vraspíra – a předal slovo svému otci Oldřichu Zelenému. Ten připomněl účastníkům svůj příběh, ale hlavně vzpomínal na statečnost své maminky, která ač byla Němci surově bita, tak jim nic neprozradila. Poté

pronесl zdravici Vladimír Novotný, který předal Oldřichu Zelenému Pamětní list Kraje Vysočina.

Účastníci akce pak položili kytice k památníku padlých hrdinů a přesunuli se k hájence, kde za války žila rodina Zelených. Zde byla zahájena sportovní část akce v jejímž úvodu pronесl krátký projev podplukovník v záloze Pavel Koutenský. Účastníci absolvovali na kolech trasu, kterou vykonal za války na lyžích desetiletý Oldřich Zelený, a to z obce Koníkov do obce Milovy s varováním před Němci.

Akce proběhla za dobrého počasí a většina spokojených účastníků slíbila, že se příští rok opět této akce zúčastní.

Připravil: Alois Hemza

K jeho největším koníčkům patří vaření a internet

Na Bílém Kříži v Domově péče o válečné veterány v Karlových Varech se uskutečnila 12. srpna 2014 mimořádná oslava. Krásné životní jubileum 91 let slavil válečný veterán Jaroslav Malý. Popřát mu přišel krajský koordinátor projektu POVV

Jiří Kašpárek a také pracovnice odboru pro válečné veterány MO Helena Typoltová a Vladimíra Habrová. Současně mu přáli všichni obyvatelé a zaměstnanci domova.

Jaroslav Malý na dobu válečnou nevzpomíná rád. Konce války se nedožil spousta jeho kamarádů i příbuzných. V době okupace pracoval pro odboj, v květnu roku 1945 se účastnil Pražského povstání. Po válce prodělal základní vojenskou službu u letectva. Později pracoval v Československých aeroliniích v různých pozicích od technika až po pilota. V ČSA byl zaměstnán celých 37 let. Po odchodu do penze mu bylo nabídnuto místo na americkém velvyslanectví v Praze, kde pracoval ještě 11 let.

Nyní si užívá zaslouženého odpočinku v nádherném prostředí karlovarského Domova péče o válečné veterány. Nikdo si ale nesmí myslet, že si jen tak sedí v papučích u kamen. Je velmi aktivní. K jeho největším koníčkům patří vaření a internet. Ovládá bravurně nejnovější techniku v oblasti IT a se svými přáteli si neustále posílá e-maily. Má rád výlety do přírody, které jsou zde, v Karlových Varech, pro veterány často pořádány. Společně s ostatními obyvateli DPVV jezdí za kulturou, do divadla, na výstavy, na koncerty. Přejeme panu Jaroslavu Malému do dalších let pevné zdraví a plno elánu.

Z Bílého Kříže Květa Rokosová, sociální pracovnice

Udržíme paměť národa!

V rámci projektu Péče o válečné veterány řada válečných veteránů druhé světové války provádí ve školách přednášky a besedy na téma „Tradice bojů za naši svobodu“. I já se podílím na této činnosti, navštívila jsem desítku škol a byla jsem příjemně překvapena zájmem i přijetím jak ze strany pedagogického sboru, tak i samotnou školní mládeží.

Někteří přátelé mne varovali, jak obtížné je udržet pozornost této skupiny mládeže. Z mých zkušeností je opak pravdou. Vyprávění sledovali velice pozorně, téma je zaujalo a dokonce jsme si někdy povídali déle, než byl stanovený čas. Při odchodu ze školy mě skupinka školáků vyprovázela a děkovala. V Soběslavi, ve škole Dr. E. Beneše, jsem k mé velké radosti dostala kytici květů a přítomní učitelé či učitelky oceňovali autentické vzpomínky emotivně přednesené.

Jsem velmi vděčná, že ve školách současně s kladným hodnocením projevovali přání, abych je navštívila i v příštím školním roce. Já jsem jim to ráda slíbila, neboť jsem cítila, že je užitečné a potřebné předávat živě naše zkušenosti při udržování paměti národa.

*Ernestína Švorcová, válečná veteránka, Bechyně,
foto: Jana Jináčková*

Generálu Miloslavu Masopustovi přáli k jeho devadesátinám

U příležitosti svých 90. narozenin se brigádní generál v. v. Miloslav Masopust setkal se zástupci resortu obrany. K narozeninám mu přáli náměstek ministra obrany Bohuslav Dvořák a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Petr Pavel.

Brigádní generál Miloslav Masopust (*26. září 1924 v Českém Straklově ve Volyni na území tehdejšího

Sovětského svazu) je českým válečným veteránem z 2. světové války. S armádou je spjat od roku 1944, kdy vstoupil do 1. čs. armádního sboru v SSSR. Po zranění v bojích u Krosna, kde velel družstvu samopalníků v jednotce Antonína Sochora, byl i přes jeho silnou touhu i nadále zůstat samopalníkem přiřazen k 5. dělostřeleckému pluku. S ním pak prošel i slavnou dělostřeleckou bitvou u polského Jasla. Po válce v letech 1945–1947 pracoval jako správce zemědělské usedlosti v Mlékojedech u Litoměřic. V roce 1947 nastoupil ke studiu na Vojenskou akademii v Hranicích a poté se stal vojákem z povolání, kdy zastával různé významné velitelské a štábní funkce. V období let 2002–2004 byl místopředsedou Československé obce legionářské. Na základě návrhu vlády České republiky byl dne 8. května 2005 jmenován prezidentem republiky Václavem Klausem do hodnosti brigádního generála.

Ladislav Lenk, foto: Miroslav Šindelář

Ve válce byl dvakrát raněn, teď slavil krásných 95 let

K životními jubileu přijelo plk. Vasilu Hajdurovi za přítomnosti jeho dcery přát mnoho gratulantů: vedoucí projektu POVV Pavel Skácel, zástupce ředitele KVV České Budějovicve pplk. Milan Kempný, velitel posádky Tábor plk. Roman Bís, koordinátor projektu POVV Jihočeského kraje pplk. v. v. Milan Čajdík a mnozí další.

Vasil Hajdur se i přes jeho pokročilý věk velmi aktivně zapojuje do společenského života, účastní se řady vzpomínkových akcí či pietních akcí. Ale co lze u něj obdivovat, je jeho stálá schopnost se zúčastňovat besed na základních školách. Velmi poutavě dokáže popsat svůj život, kde vzpomíná jak po okupaci Podkarpatské Rusi, kde se narodil, byl odveden do maďarské armády. Protože však byl vychováván v Československé republice a nechtěl sloužit v maďarské armádě, rozhodl se spolu s několika kamarády v červenci 1940 utéci do Sovětského svazu. Byl však po zadržení odsouzen na tři roky do gulagu v sibiřském lágru na řece Irtyš. V lednu 1943 se přidal k československé jednotce a byl zařazen do pěší rotě se kterou odešel na frontu. Dvakrát byl zraněn na Dukle a po uzdravení byl převelen k dělostřeleckému pluku, kde působil až do skončení války. Poté, po studiu na reálném gymnáziu v Praze, nastoupil do Vojenské akademie v Hranicích. Po jejím ukončení sloužil až do důchodu na různých funkcích v armádě. Ze svých zážitků z války sepsal a vydal na své nemalé náklady paměti pod názvem „Z gulagu přes Buzuluk do Prahy“.

Připravil: Milan Čajdík

Příští zastávka Ústřední vojenská nemocnice...

Od refýže tramvaje táhly paličky cimbálu, smyčce houslí, fistule klarinetu a vzorné tercie zpěváků překvapeně návštěvníky nemocnice až k altánu pro válečné veterány. Opravdu netradiční zvuková kulisa jinak strohé, uspěchané a na vytyí záchraneček zvyklé Ústřední vojenské nemocnice v Praze.

A nikomu to vybočení ze stereotypu nevadilo. Ani návštěvníkům nemocnice, kteří se alespoň na chvíli zastavili. Ani válečným veteránům, zahaleným do dek a užívajícím si vybočení ze stereotypu. A ani skupině z Vojenského uměleckého souboru Ondráš, která zvonivě oznamovala, že jsou „břeclavská kasárna malovaná...“

Ještě hřející slunce podtrhlo atmosféru osmnáctého září a já mohla oči nechat na „svých veteránech“, kteří na vozičku a židličkách podupávali do taktu, vytleskávali rytmus a zpívali bez ohledu na ztrátu hlasu. Kdo byl vyčerpán, posilnil se grilovanou klobásou, alkohol free pivem nebo kávou a pokračoval v zábavě.

Koncertu se zúčastnili prakticky všichni váleční veteráni z DPVV, OSP a SOCP ÚVN, jejich opatrovníci z ÚVN a terénní pracovníci projektu POVV z Prahy – a nakonec se nikomu nechtělo odcházet. Závěrečnou tečkou za vydařeným koncertem byla známá skladba „Škoda lásky“, kterou si vyžádal plk. v. v. Jaroslav Hofrichter, válečný veterán, příslušník RAF.

Připravila: Ing. Dana Vrtišková,
terénní pracovníce projektu POVV

Bojovník od Tobruku a Dunkerque oslavil své 95. narozeniny

Dne 1. září letošního roku se uskutečnila na počest 95. narozenin válečného veterána plk. v. v. Josefa Křístka oslava, které se zúčastnili primátor města Frýdek-Místek Michal Pobucký, senátorka Eva Richtrová, ředitel KVV Ostrava plk. Jaroslav Hrabec, starostka města Vratimov Dagmar Hrudová, předseda Jednoty ČsOL ve Frýdku-Místku Petr Majer, terénní pracovník Jaroslav Juryšek a několik dalších hostů. Všichni vyjádřili plk. v. v. Josefu Křístkovu úctu a obdiv za jeho životní postoje. Vždyť jeho život symbolizuje osudy mnohých českých mužů, kteří se rozhodli bojovat se zbraní v ruce proti nacistickým okupantům.

Josef Křístek se narodil 31. 8. 1919. Po vcelku klidném dětství a období dospívání do jeho života zasáhl vývoj v Evropě. V létě roku 1939 proto odešel s kamařády do Polska a po jeho přepadení nacistickým Německem jako příslušník Čs. legionu přešel do Sovětského svazu, kde byl internován. V roce 1941 se dostal na Střední východ, kde se stal příslušníkem Čs. pěšího

praporu 11.- východního, v jehož řadách se zúčastnil bojů u Tobruku jako jedna z „tobruckých kryš“. Potom obeplul na lodi Mauretania celou Afriku do Anglie, kde po přecvičení se vylodil v Normandii již jako příslušník Čs. samostatné obrněné brigády, která až do konce války držela v šachu silnou německou posádku přístavního města Dunkerque.

Text a foto: Mgr. Jaroslav Juryšek

Na počest 100. výročí narození generálmajora Antonína Sochora

Přestože uplynulo již 100 let od jeho narození (narodil se 16. 7. 1914) i mnoho let od jeho smrti (zemřel 16. 8. 1950), stále se setkáváme s jeho jménem a přívlastky: výborný voják, statečný člověk, nezapomenutelný přítel. V neděli 13. 7. 2014 přijeli členové ČsOL, ČSBS, zástupci veřejného a politického života na pietní akt, který se konal u základní školy v Duchcově, která nese jeho jméno. Přijel také syn Antonína Sochora Ludvík a další členové rodiny. Hejtman Ústeckého kraje Oldřich Bubeníček při této příležitosti udělil čestný název pěší rotě aktivních záloh při Krajském vojenském velitelství v Ústí nad Labem. Čestný název „Generála Antonína Sochora“ a stuha s čestným názvem jednotky byly rotou aktivních záloh přijaty s velkou ctí.

Po ukončení pietního aktu někteří vojáci přicházeli k pomníku a společně s námi rozsvítili svíčku. Stanislav Pítr, člen naší jednoty, vyfotografoval před pomníkem rodinné příslušníky Antonína Sochora. Dle místních občanů si narozeniny Antonína Sochora dlouhá léta připomínalo jen pár jedinců, kteří pravidelně přinášeli květiny. V tuto prázdninovou neděli přišlo přes sedmdesát občanů včetně dětí.

Eva Armeanová, předsedkyně Jednoty ČsOL Kladno,
foto: Stanislav Pítr

